

La part grega de Xipre ha estat durament colpejada per la crisi bancària i el nord turc té cada vegada més esperances de poder veure una reconciliació. Si les dues poblacions fossin capaces de resoldre la disputa, podrien tenir accés a grans reserves naturals pel valor de milers de milions d'euros.

La crisi de Xipre obre un camí d'unificació

Gemikonagi és un dels llocs menys pintorescos del Mediterrani. Una cinta transportadora s'estén més enllà de les platges de pedres per sobre del mar blau, un record del que havia estat el port de carregament de minerals. Al carrer principal s'hi apleguen un seguit de parades de kebab i alguns

casinos de màquines escurabutxaques. Fins fa poc, aquest lloc situat a l'extrem oest de la República Turca de Xipre del Nord (RTXN) era popular entre els grecoxipriotes que volien menjar barat i jugar-se els seus bitllets d'euro. Fins que va començar la crisi.

La crisi bancària al sud de l'illa ara

està colpejant amb molta força la part nord. Des de fa anys, milers de turcoxipriotes s'han estat desplaçant, per anar a la feina, a la part grega de l'illa. Ara, però, molts d'ells veuen que els seus llocs de treball perillen i els casinos de Gemikonagi tenen por de perdre la seva clientela grega, que anomena l'illa Karavostasi.

L'edifici més prominent de Gemikonagi és un club militar. Els colors vermell i blanc de les parets són testimoni de l'orgull dels turcoxipriotes. A dins hi ha un quadre de Mustafà Kemal Atatürk, fundador de la Turquia moderna, amb un escrit que diu "la pàtria, primer que res". Tenint en compte la resta de decoració, es pot deduir que aquí a ningú

El president turc Abdullah Gul ja ha dit que la crisi financera és una "gran oportunitat" perquè s'acabi la divisió de l'illa.

li interessa la reconciliació. Desenes de fotografies mantenen vius els records de les atrocitats històriques comeses per tots dos grups ètnics, les quals van culminar el 1974 amb un cop d'estat grec i una intervenció militar de Turquia. Des de llavors, la tercera illa més gran del Mediterrani ha estat dividida. Al nord hi ha la RTXN, encara que només la reconeix oficialment Turquia. Al sud hi ha la República de Xipre, que representa tota l'illa en l'àmbit internacional i també és membre de la Unió Europea.

Tot i això, la imatge que les fotografies mostren d'una gran enemistat arrelada és enganyosa. En realitat, les relacions entre les dues parts ocupades per grecs i turcs són molt més complexes. Això és evident si tenim en compte que la majoria dels habitants de Gemikonagi va votar a favor de la reunificació de l'illa i el pla de pau del 2004 que va proposar Kofi Annan, llavors secretari general de les Nacions Unides. Els grecoxipriotes esperaven que accedir a la UE conjuntament suposaria una millora

notable en l'economia, però els seus veïns grecoxipriotes van desfer aquests plans ja que van respondre amb un clar "no" a la reunificació de l'illa.

"Una oportunitat important".

Quan el 2008 la part grega de l'illa va adoptar l'euro, els habitants turcs de la part nord de l'illa es van sentir enganyats. I això encara fa que s'alegrin més de la desfeta econòmica del sud. "Amb el referèndum, els grecs ens van deixar a l'estacada. Volien treure profit de l'euro tots sols", diu Efem Okiran, que té una floristeria a Gemikonagi. Ara, però, els seus veïns poden veure com de bé els ha anat això i on han acabat. "Durant 10 anys han fet diners gràcies a la Unió Europea", afegeix Okiran. "I ara sagnaran durant 10 anys".

Uns altres observadors s'alegren menys de la desgràcia dels grecoxipriotes. Diuen que la crisi fins i tot podria ajudar a empitjorar el conflicte xipriota. Ara mateix el principal motiu de disputa són els jaciments de gas repartits per tota

l'illa que van ser descoberts el 2011 i que totes dues parts reclamen. Fa poc el govern d'Ankara va advertir que volia afrontar la crisi financera venent els drets d'explotació d'aquests dipòsits de gas.

Els experts pensen que hi ha gairebé 2.700 milers de milions de metres cúbics de gas natural sota les aigües del sud de Xipre. Noruega, el gegant del gas natural, presumeix d'una extracció aproximada de 7.900 milers de milions de metres cúbics. El Banc Reial d'Escòcia (RBS) calcula que les reserves de gas inexplorades de Xipre valen més de 600 milers de milions d'euros. Tot i això, explotar aquest meravellós recurs podria ser extremadament difícil i podria també provocar conflictes amb altres països de la regió. Israel, el Líban i fins i tot Turquia han reclamat aquestes reserves naturals de gas submarines.

Per tant, probablement el gas no s'extraurà fins que totes dues parts de l'illa, i també els seus països protectors, Grècia i Turquia, arribin a un acord. Els líders turcs esperen que la falta de liquiditat

Els grecoxipriotes votaren "no" a la reunificació i al pla de pau del 2004

dels grecoxipriotes els empenyi a buscar una solució política al conflicte de Xipre que també sigui favorable als turcs.

El president turc Abdullah Gul ja ha dit que la crisi financera és una "gran oportunitat" per a posar fi a la divisió de l'illa. Aixecar totes les prohibicions seria un pas en la direcció correcta, afegeix. Els avions i vaixells de la República de Xipre tenen prohibit acostar-se als aeroports i ports de Turquia. D'altra banda, la Unió Europea no admet avions o vaixells procedents de la RXTN.

El compromís de Turquia per fer acabar la crisi de Xipre també té motius econòmics. La situació a l'illa, on Turquia té uns 30.000 soldats, és un dels obstacles més importants perquè aquest país entri a la Unió Europea.

Ulrike Putz

© Der Spiegel

Traducció de Laura Carreras

“Els qui són diferents són Turquia i Xipre”

En aquesta entrevista de l'“Spiegel Online”, el ministre d'Afers Estrangers de Xipre, Ioannis Kasoulides, parla sobre la possibilitat de noves negociacions de pau i reunificació amb Xipre del Nord i sobre la catàstrofe humanitària a Síria.

Les condicions imposades pels creditors internacionals que van contribuir al rescat van treure a Xipre part de la seva sobirania. Encara se'l prenen seriosament com a ministre d'Afers estrangers?

—Depèn de quin missatge polític transmetis i si el que dius sembla vàlid

i seriós als teus socis. No em sento com algú que representa un país amb sobirania limitada. Des del punt de vista de les relacions exteriors, em sento lliure de dir el que penso sense haver de tenir en compte res més, hi ha molt poca cosa a perdre.

—El govern turc està pressionant

perquè es comencin les converses per a solucionar el conflicte de Xipre. L'acord és imminent?

—Això és un intent d'aprofitar-se de la delicada situació econòmica de Xipre i també de Grècia per aconseguir un acord més favorable a Turquia. Aquest assumpte, però, no serà una prioritat mentre els problemes econòmics dels grecoxipriotes no s'hagin resolt. Els problemes econòmics necessiten tota l'atenció del nostre govern i Turquia hauria d'haver estat comprensiva amb la nostra situació abans de demanar que es tornessin a començar les negociacions.

—El 2004 la majoria de grecoxipriotes van votar en contra del pla per resoldre el conflicte proposat pel llavors secretari general de les Nacions Unides, Kofi Annan. Temen que un fracàs com aquell es pugui repetir?

—Les nostres credencials del passat són molt conegudes. El president Nicos Anastasiades va donar suport al pla d'Annan davant de molta oposició. El pla d'Annan ja s'ha acabat. No ens podem permetre tornar a fallar. Cap govern de Xipre pot reeixir a arribar a un acord sense que l'opinió pública li doni suport. Per tant, sí que estem a favor de les converses, però s'han de preparar bé.

—Què vol dir?

—La preparació comença amb l'anàlisi que el mètode previ de negociacions no ha donat els resultats desitjats. Una de les raons és que tothom fa veure que el problema és només una diferència entre dues comunitats a Xipre. Però és obvi que les diferències estan entre Turquia i Xipre. Per tant, s'hauria d'involucrar Turquia en aquest procés. És clar que les negociacions oficialment haurien de ser mantingudes entre representants de les dues comunitats i sota els auspicis del secretari de les Nacions Unides, però en algun moment s'hauria de poder parlar amb Turquia i escoltar Turquia. La segona condició perquè les negociacions tinguessin lloc és crear un bon ambient.

—Quines mesures recomaneu per a crear confiança?

—Tenim dos suggeriments. Des que Xipre va entrar a la Unió Europea, Turquia ha bloquejat el diàleg entre la UE i l'OTAN i també ha impedit

